

Orožje v Republiki Sloveniji

Roman Batis¹

Članek opisuje varnostne razsežnosti uporabe orožja pri storitvah kaznivih dejanj in prekrškov v R Sloveniji, še posebno po umiritvi razmer na območju Balkana. Poudarek je na prikazu odmevnejših kaznivih dejanj in prekrškov, storjenih z orožjem, na tihotapljenju in zasegu orožja, poškodbah in nezgodah z orožjem, samomorih, problematiki orožja na področju upravnih notranjih zadev, aktivnosti v zvezi z legalizacijo orožja ter policijski aktivnosti na področju zatiranja tovrstne kriminalitete. Število tovrstnih pojavov v Sloveniji narašča, prav tako tudi težnje po nelegalnem oboroževanju in nošenju orožja. Nezakonito trgovanje z orožjem je v zadnjih letih postalo resen regionalni problem v jugovzhodni Evropi ter v vsej mednarodni skupnosti, s katerim se lahko uspešno spopademo le ob krepitevi sodelovanja med različnimi policijami in za to pristojnimi organizacijami ter agencijami. Nezakonita trgovina z orožjem v jugovzhodni Evropi še dodatno vpliva na varnostne razmere posameznih držav oziroma povečuje možnost njihove destabilizacije, razvoj terorizma, zlorabe orožja v kriminalne namene ter prispeva k smrti na tisoče civilistov.

Ključne besede: orožje, kazniva dejanja, prekrški, umori, ropi, izsiljevanja, ugrabitve, legalizacija orožja, hišne preiskave, kriminalistično-tehnične preiskave

UDK: 623.44 + 343.3/.7 (497.4)

I. Uvod

Orožje je v vseh družbenih skupnostih tisto sredstvo, ki ga poskuša država najbolj normativno urediti. Orožje ni samo sredstvo za zagotavljanje varstva in obrambe družbene skupnosti in posameznika, ampak je hkrati tudi sredstvo za napad ter s tem priložnost za nekontrolirano širjenje nasilja. V Sloveniji legalno poseduje orožje razmeroma majhen delež prebivalstva (2,1%), prevladujejo pa lovci (64,6%) in lastniki varnostnega orožja (34,5%). Vendar v zadnjem obdobju ugotavljamo naraščanje zanimanja prebivalcev za nabavo orožja, kar se vidi v povečanju števila oddanih vlog za nabavo orožja na upravnih enotah, kakor tudi v težnjah po nelegalnem oboroževanju in nošenju orožja ter nasilniškem odzivanju. Nezakonita posest orožja med prebivalci še naprej latentno narašča, kar kažejo tudi podatki o vsakoletnih zasegih orožja in streliva oziroma število kosov orožja, ki je bilo v procesu legalizacije prineseno na UE ali policijske postaje. Naraščajo pa tudi tatvine orožja. V Sloveniji policija in carina zasežeta letno od 1.500 do 3.000 različnih kosov orožja, medtem ko je bilo z legalizacijo orožja prijavljenih kar 8.222. kosov orožja. Ilegalno orožje najpogosteje prihaja v slovenski prostor z območja Balkana, kjer je ogromno orožja, ki ga zaradi umiritve razmer tamkajšnje prebivalstvo ne potrebuje več. To pa izkoriščajo posamezniki in kriminalne skupine, ki poskušajo pretihotapiti in prodati različno orožje v zahodnoevropske države. Slovenija je v teh kriminalnih procesih ne samo tranzitno, ampak tudi ciljno ali logistično področje.

2. Splošna ocena

Na varnostno problematiko v R Sloveniji v zvezi z orožjem in drugimi s tem povezanimi pojavi v znatni meri vpliva bližina kriznih žarišč, geografski položaj Slovenije in oblikovanje kriminalnih združb. V Sloveniji se je neposredno po osamosvojitvi zaostila varnostna problematika v zvezi z nedovoljeno proizvodnjo in prometom orožja, nedovoljeno posestjo in nošenjem orožja ter tudi uporabo orožja pri kaznivih dejanjih in kršitvah javnega reda in miru. Še posebno je bil odmeven vlom in odtujitev večje količine vojaškega orožja iz vojaškega skladišča v Postojni, kakor tudi napad na stražarja in odtujitev vojaškega orožja v Ljubljani. Kriminalistična služba in policija ugotavljata, da je slovenski prostor preplavljen z različnimi vrstami orožja in streliva, ki ga posamezniki in kriminalne združbe sedaj pridobivajo predvsem na območju R Hrvaške in v BiH ali ga celo sami izdelujejo oziroma predelujejo. Znano je, da je na Hrvaškem in v BiH precej orožja, ki ga zaradi umiritve razmer tamkajšnji prebivalci ne potrebujejo več, zato ga tihotapci poskušajo prodati v zahodnoevropske države in v Slovenijo. Tako je bilo v preteklih letih odkritih tudi več organiziranih tihotapskih kanalov orožja z območja Hrvaške in BiH oziroma iz t.i. Srbske krajine, in sicer orožje iz tamkajšnjih vojaških skladišč. Pri tem je bilo ugotovljeno tudi zanimanje določenih tujcev za ilegalne nakupe tega orožja ter njihovo sodelovanje s slovenskimi in hrvaškimi kriminalnimi združbami. Tako je bila v preteklih letih v varnostni akciji italijanske policije odkrita mednarodna tihotapska združba oziroma slovenski prevoznik, ki je v posebno prirejenem prostoru osebnega avtomobila tihotapil specialno ameriško orožje (ročaj in petelin iz snovi, ki onemogoča odkrivanje prstnih odtisov in dušilce zvoka), namenjeno kriminalni združbi v severni Evropi.

¹ Roman Batis, višji upravni delavec, Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije, Štefanova 2, 1001 Ljubljana

Takšne razmere vplivajo med drugim tudi na obseg in pojavne oblike kriminalitete in kršitve javnega reda in miru v državi. Naraščajo predvsem nevarnejše in nasilnejše oblike deliktov, pri izvrševanju dejanj pa je organiziranost in profesionalnost kriminalcev boljša ter uporaba orožja za izsiljevanje oziroma zastraševanje ter medsebojno obračunavanje kriminalnih združb pogostejša. Vse to povzroča naraščanje vznemirjenosti in občutka ogroženosti med ljudmi.

Do zlorab in nepravilnosti prihaja tudi pri legalni uporabi, nošenju oziroma posesti orožja fizičnih in pravnih oseb. Do nepravilnosti prihaja predvsem zaradi slabega nadzora, neustrezne hrambe in neupoštevanja drugih določb predpisov, ki urejajo posest in nošenje orožja. Pri tem ugotavljamo tudi več nezgod in poškodovanj s strelnim in drugim orožjem. Ugotovili smo tudi samomore s strelnim orožjem, ki ni bilo registrirano in prijavljeno na upravni enoti. Orožje imajo v legalni posesti tudi osebe, ki ne izpolnjujejo predpisanih zakonskih pogojev.

Po drugi strani pa ugotavljamo, da je večina storilcev kaznivih dejanj in prekrškov relativno mladih in da ki konfliktna razmerja pogosto razrešujejo z nasilnostjo oziroma z uporabo orožja, kar v preteklosti ni bilo tako očitno, saj orožje ni bilo tako lahko dostopno, kot je sedaj. Slovenska kriminalna scena se tako počasi (ne številčno, temveč po načinu storitve) približuje evropski.

Izredno moteči v slovenskem prostoru so posamezni poulični strelski obračuni ali grožnje z orožjem, v katerih sodelujejo posamezne skupine iz kriminalnega podzemlja ali posamezniki, vpleteni v različne medsebojne konflikte in spore. Gre za osebe, ki so najpogosteje že znane policiji po kriminalnih dejanjih ali kršitvah javnega reda. V spopadih nastopajo kriminalne združbe, osnovane po nacionalnih merilih. V boju za prevlado v določenem prostoru se med seboj spopadajo, pogosteje pa so tudi notranja trenja v sami kriminalni združbi. Pri nekaterih likvidacijah kriminalnih vodij so storilci nesporno prišli iz tujine. To kaže na tesno povezanost kriminalnih združb v Sloveniji s podobnimi močnimi združbami z območja Balkana ter zahodnoevropskih držav. Tovrstna dejanja se najpogosteje dogajajo na ulicah, pred nočnimi gostinskimi lokali in v njih, pogosto v navzočnosti ključnih očitvidcev. Določen del tovrstnih dejanj je storjen načrtno in so posledica kriminalnih in drugih sporov ter rivalstva med kriminalnimi združbami. Ta dejanja so izpeljana izredno hitro in drzno, sredi dneva pred očmi javnosti. V oboroženih sporih je udeleženih več oseb oziroma skupin, ki uporabljajo za prihod na kraj dejanja tudi več vozil. Do podobnih obračunov je prihajalo v preteklosti zaradi banalnih sporov med vročekrvnimi mladeniči, zdaj pa med seboj obračunavajo kriminalne skupine in gre za naročene uboje.

V drugi del dejanj, v katerih storilci uporabljajo orožje, pa lahko uvrščamo tista, ki so posledica ključnega, impulzivnega ravnanja storilcev med kršitvami javnega reda in miru. Dejanja

so najpogosteje storjena pod vplivom alkohola v gostinskih lokali ali pa neposredno pred njim. Zanje je značilno, da v njih izredno redko nastopa več storilcev, gre pretežno za zelo individualna dejanja. Storilci uporabljajo različno orožje, najpogosteje pištole oziroma samokrese, za katere nimajo dovoljenja. To orožje je pogosto pridobljeno na črnem trgu v Sloveniji ali pa v tujini. V teh dejanjih je vedno večja udeležba tujcev oziroma oseb druge ali tretje generacije novonaseljenega prebivalstva Slovenije. Ti namreč povsem drugače razrešujejo medsebojna konfliktna razmere kot avtohtono prebivalstvo.

Pojavlja se tudi streljanje z neraziskanim oziroma nejasnim ozadjem, ki kaže na določeno užaljenost ter celo na psihične stiske oziroma neuravnovešenost in alkoholiziranost storilcev. Pogosto pa na močno čustveno navezanost med storilcem in žrtvijo. Tako so znani primeri družinskih tragedij, umorov ali groženj posameznikov s strelnim orožjem ostalim družinskim članom oziroma, ko z eksplozijo plina iz gospodinjskih jeklenk požene nekdo v zrak razen sebe tudi ves blok. V Sloveniji pomenijo nevarnost tudi nepredvidljive in impulzivne osebe, ki doživljajo osebne travme zaradi balkanskih vojn. Tako je pred leti vojni veteran, ki je pribežal iz Bosne hladnokrvno ustrelil in zažgal zakonca pri Belih Vodah nad Šoštanjem ter storil na območju Slovenije še več drugih kaznivih dejanj. Policija je oboroženega morilca po večdnevni obsežni iskalni akciji izsledila in v spopadu ustrelila.

Vedno več je tudi umorov iz koristoljublja, maščevanja, sovražstva oziroma po naročilu. Nov pojav so tudi grožnje osebam, ki nastopajo na sodiščih kot priče. Nasilje se seli celo v sodne prostore, kjer so tarča napadov sodniki in tožilci. Še posebno so ogroženi državni tožilci iz skupine za posebne zadeve, ki obravnavajo odmevne primere organiziranega kriminala. Neredka pa so dejanja, ko storilci grozijo policistom oziroma svoje grožnje podkrepijo s strelnim orožjem. V poletnih mesecih smo ugotovili osamljene primere, ko so objestneži krožili z vozili po mestnih ulicah in s pištolo merili na mimoidoče občane, evidentiranih je bilo tudi več primerov, ko so streljali na javnih krajih, v prometne znake, hiše ter celo avtomobile. Policija je obravnavala tudi nekaj primerov, ko so storilci z grožnjo uporabe strelnega orožja poskušali odvzeti motorno vozilo.

3. Kazniva dejanja, pri katerih je bilo kot sredstvo oziroma predmet uporabljeno orožje

Na območju R Slovenije policija obravnava letno povprečno okoli 765 kaznivih dejanj, pri katerih je bilo kot sredstvo oziroma predmet storitve uporabljeno strelno orožje². Orožje je

² Pri tem smo upoštevali vsa kazniva dejanja, storjena s pištolami, samokresi, vojaškim, plinskim, lovskim in malokalibrskim-športnim orožjem. Prav tako pa tudi dejanja, storjena s predelanim orožjem in eksplozivno-razstrelilnimi snovmi.

bilo najpogosteje uporabljeno pri kaznivih dejanjih nedovoljene proizvodnje in prometa orožja ter razstrelilnih snovi, povzročitve splošne nevarnosti, nezakonit lov ter rop. Omenjena kazniva dejanja predstavljajo v letu 2002 kar 42,5% vseh kaznivih dejanj, pri katerih je bilo uporabljeno orožje sredstvo ali predmet storitve. V primerjavi s preteklim obdobjem so se najbolj povečala kazniva dejanja zoper splošno varnost ljudi (35,6%), med njimi najbolj kazniva dejanja povzročitve splošne nevarnosti (32,2%). Sledijo kazniva dejanja zoper življenje in telo (29,5%), med njimi najbolj kazniva dejanja lahke telesne poš-

ko storilci poleg drugih vrednejših predmetov še posebej iščejo in odvzemajo orožje. Najpogosteje so to pištole in lovske puške ter drugo strelno orožje. Lani so tako storilci odtujili orožje v 88 primerih, leto pred tem oziroma v letu 2000 pa v 81 oziroma 71 primerih. Omenjeni podatki zgovorno kažejo na to, da tatvine orožja naraščajo, kar je med drugim tudi posledica neodgovornega oziroma malomarnega odnosa lastnikov orožja. Ti ga pogosto puščajo na vidnejših in nezavarovanih mestih v stanovanjih ali celo v vozilih, tako da je orožje lahko dosegljivo ne samo kriminalcem, ampak tudi drugim družinskim čla-

Tabela 1: Kazniva dejanja, pri katerih je bilo uporabljeno strelno orožje kot sredstvo oz. predmet storitve

Leto	2000	2001	2002
KD, kjer je bilo strelno orož. uporabljeno kot sredstvo	590	556	558
KD, kjer je bilo strel. orož. uporabljeno kot predmet	166	195	230
Skupaj	756	751	788

ko oziroma umora (41,4% oz. 35,7%) ter kazniva dejanja zoper premoženje (18,0%). Med kaznivimi dejanji zoper premoženje se je najbolj povečalo število kaznivih dejanj velike tatvine in roba (28,9% in 18,7%). Med vsemi obravnavanimi kaznivimi dejanji v zvezi z orožjem se je najbolj zmanjšalo število kaznivih dejanj zoper javni red in mir ter okolje in prostor (22,3% oz. 12,5%). Osumljenci omenjenih kaznivih dejanj so bili odkriti kar v 73,1 % primerov, kar je v primerjavi z ostalimi kaznivimi dejanji izredno velik delež.

Največ je bilo obravnavanih kaznivih dejanj, pri katerih so storilci uporabljali orožje kot sredstvo storitve (70,8%), medtem ko je bilo orožje uporabljeno kot predmet storitve le v 29,2%. Kot predmet storitve je orožje najpogosteje pri vlomih v stanovanja oziroma stanovanjske hiše oziroma pri tatvinah,

nom oziroma naključnim obiskovalcem ter otrokom. Poleg kaznivih dejanj velike tatvine oziroma tatvine je orožje pogosto tudi predmet ilegalnega trgovanja oziroma ilegalnega vnašanja v državo (kaznivo dejanje nedovoljene proizvodnje in prometa orožja ali razstrelilnih snovi).

Večjo razsežnost imajo kazniva dejanja, pri katerih storilci uporabljajo orožje kot sredstvo storitve. V primerjavi z letom 2000 se je njihovo število v preteklem letu zmanjšalo za 5,4%, medtem ko lani ponovno ugotavljamo oživljanje tovrstne kriminalitete. Najbolj se je v obravnavanem obdobju povečalo število kaznivih dejanj zoper premoženje oziroma splošno varnost ljudi ter kaznivih dejanj zoper življenje in telo (iz 1 na 23 oz iz 55 na 70 ter iz 92 na 101). Kazniva dejanja, kjer je bilo

Tabela 2: Kazniva dejanja, pri katerih je bilo uporabljeno strelno orožje kot sredstvo storitve

Leto	2000	2001	2002
KD zoper življenje in telo	92	108	101
KD zoper spolno nedotakljivost	5	5	1
KD zoper premoženje	80	107	88
KD zoper JRM	142	90	98
KD zoper splošno varnost ljudi	55	50	70
KD zoper okolje, prostor	85	47	70
KD zoper človekove pravice, svoboščine	129	148	127
KD zoper uradno dolžnost, javna pooblastila	1	-	23
KD zoper človečn., mednarodno pravo	1	1	1
Skupaj	590	556	558

orožje obravnavano kot sredstvo storitve so bila v veliki večini raziskana (kar v 74%). Od skupaj 1.704 kaznivih dejanj, pri katerih je bilo uporabljeno orožje kot sredstvo storitve, jih je v obravnavanem obdobju največ odpadlo na kazniva dejanja zoper človekove pravice in svoboščine (404), sledijo kazniva dejanja zoper življenje in telo ter kazniva dejanja zoper javni red in mir (po 330), kazniva dejanja zoper premoženje (275) itd.

Z omenjenimi kaznivimi dejanji so bila v preteklem letu najbolj obremenjena območja PU Ljubljana, Maribor in Celje (208, 73 oz.58), najmanj pa PU Postojna in Kranj (18 oz.19). Na omenjenih treh PU je bilo obravnavanih kar 60,8% vseh kaznivih dejanj, storjenih z orožjem v R Sloveniji.

Pri omenjenih kaznivih dejanjih je bila največkrat uporabljena pištola, in sicer v 137 primerih, sledi različno strelno orožje (121 primerov), lovska puška (54), avtomatska puška (24) itd. Pištolo so storilci najpogosteje uporabljali pri storitvi kaznivega dejanja rop, kaznivega dejanja nedovoljene proizvodnje in prometa orožja ter kaznivega dejanja umora oz. kaznivega dejanja ogrožanja z nevarnim orodjem pri pretepu ali prepiru.

navana v manjšem številu. Kazniva dejanja umora oziroma poskusa umora ter lahke telesne poškodbe, povzročene z orožjem, izkazujejo trend naraščanja. Nad 40 % umorov oziroma poskusov umora je storjenih s strelnim orožjem, medtem ko so deleži pri ostalih kaznivih dejanjih zoper življenje in telo znatno manjši, do 4%. Značilno za umore in poskuse umorov je, da od leta 2000 narašča uporaba strelnega orožja pri storitvi. Veliko število storilcev krvnih deliktov je bilo že prej obravnavanih zaradi različnih premoženjskih deliktov ter tudi nasilniških dejanj in prekrškov, dejanja pa so storili največkrat v alkoholiziranem stanju.

Veliko družbeno in medijsko odmevnost doživljajo predvsem umori ter hude telesne poškodbe do katerih prihaja v družinskih sporih. Storilec in žrtev se poznata že vrsto let, sta si intimna in zelo blizu. Značilno za družinske umore, v katerih storilec ubije bližnjo osebo, je tudi pogost samomor storilca. Kar četrtina slovenskih družinskih umorov se tako konča s storilčevim samomorom. Strelno orožje pa vse pogosteje postaja

Tabela 3: Deleži umorov in poskusov umorov s strelnim orožjem

Kaznivo dejanje	2000	2001	2002
Umor (in poskus umora skupaj)	33,3 %	37,8%	44,8%

3.1. Osumljenci kaznivih dejanj z orožjem

Policija je osumljence odkrila v obravnavanem obdobju v 75,7% kaznivih dejanj, storjenih z orožjem. Med ovadenimi osebami prevladujejo moški, in sicer kar v 97,0%, medtem ko je bilo žensk le 3,0%. Omenjeni podatki zgovorno kažejo, da gre za tipičen moški delikt, podobno kot pri kršitvah nelegalnega posedovanja orožja. Glede na starostno strukturo ovadenih oseb pa je policija obravnavala 6,8% mladoletnikov. Največ ovadenih oseb je bilo starih od 24 do 34 let oziroma 18 do 24 let (26,4% oz. 26,1%). Po 34. letu prične število obravnavanih oseb za kazniva dejanja storjena z orožjem strmo upadati.

3.2. Umori

Med kaznivimi dejanji zoper življenje in telo, pri katerih so storilci uporabljali orožje kot sredstvo storitve, prevladujejo v vseh letih kazniva dejanja lahke telesne poškodbe, umora ter kazniva dejanja ogrožanja z nevarnim orodjem pri pretepu ali prepiru. Ostala kazniva dejanja zoper življenje in telo so obrav-

priljubljeno sredstvo storitve. Motiv za storitev takšnih umorov je predvsem sovraštvo in maščevanje.

Značilna za družinske umore je tudi sorazmerno visoka stopnja raziskanosti, saj je skoraj dve tretjini storilcev policiji znanih takoj. Pojavljati pa so se začeli tudi t.i. umori iz koristoljubja in naročeni, plačani umori, ki so posledica organizirane kriminalne dejavnosti. Storitve takšnih umorov kaže na veliko profesionalnost storilcev, načrtovanost in uporabo specifičnih sredstev, kot so strelno orožje ali minsko-eksplozivna sredstva. Vnaprej izbrano okolje storitve pa omogoča neoviran odhod storilca ter malo očitvidcev. Pri takih dejanjih storilci puščajo izredno malo sledi, tako da je raziskovanje dejanj in odkritje storilcev izredno zahtevno delo. Večina plačanih umorov, ki so se zgodili v Sloveniji, je posledica medsebojnih sporov med organiziranimi kriminalnimi združbami. Umori, ki so posledica organizirane kriminalne dejavnosti, ne predstavljajo velikega deleža v celotnem številu umorov v Sloveniji. V zadnjih desetih letih je bilo takih umorov od enega do tri na leto, vendar glede na način storitve povzročijo med prebivalstvom veliko odmevnost.

Tabela 4: Posamezna kazniva dejanja zoper življenje in telo, pri katerih so storilci uporabili orožje kot sredstvo storitve

Kaznivo dejanje	2000	2001	2002
Umor (vključno poskus)	25	23	35
Lahka telesna poškodba	40	50	46
Ogrožanje z nevarnim orodjem pri pretepu	22	25	14

3.3. Ropi

Podobno kot pri naročenih umorih se profesionalnost storitev kaže tudi pri ropih, izsiljevanjih ter ugrabitvah. Pogosto storilci uporabljajo razno orožje ter predmete, namenjene za napad. Njihovi deleži so v posameznih letih različni in kažejo na postopno naraščanje. Policija ugotavlja, da se storilci vse pogosteje opremljajo s strelnim orožjem, ki ga pridobivajo po nezakoniti poti. Med strelnim orožjem najpogosteje uporabljajo pištole, v manjšem številu pa puške. Storilci nemalokrat grozijo tudi s ponaredki pištol. Takšna je približno slaba tretjina vseh oboroženih ropov, vendar žrtve zaradi prestrašenosti ponaredka ne opazijo. Storilci so uporabljali tudi plinske razpršilce, razne vrste hladnega orožja in druge nevarne predmete za napad. Redko pa uporabljajo za zastraševanje žrtev bombe. Nemalokrat se rop konča s hudimi telesnimi poškodbami napadenih oseb ali celo s smrtjo. Vedno več je primerov, ko so roparji pri napadih maskirani ter uporabljajo za pobeg s kraja ukradena vozila. Storilci po ropu takoj odvržejo orožje ali pa ga skrijejo.

skih lokalih oziroma pred njimi, ogrožali občane ter izzivali prepire in pretepe. Več kršitev javnega reda in miru je pri tem preraslo v kazniva dejanja, v nekaterih primerih pa je prišlo tudi do telesnih poškodb in ogrožanja varnosti. Policija je obravnavala več primerov streljanj v različna poslopja in zgradbe, kar je med občani povzročilo več vznemirjenja. V preteklosti je bil tako obravnavan celo primer, ko so storilci streljali v fasado ministrstva za obrambo in jih je policija odkrila. Največ streljanj je bilo v gostinskih lokalih, diskotekah ter v njihovi okolici, v stanovanjih oziroma v fasade, v romskih naseljih ipd. Storilci so največkrat streljali v strop in stene lokalov, pa tudi med ljudi na plesišču in neposredno na posameznike. S strelnim orožjem so grozili tudi varnostnikom v omenjenih lokalih. V nekaj primerih so neznanci streljali v parkirane osebne avtomobile, prometne znake ipd. Vse to se je dogajalo predvsem zvečer in v zgodnjih jutranjih urah v različnih lokalih in njihovi okolici, na cestah, kar je med bližnjimi prebivalci povzročalo veliko vznemirjenost. Največ takšnih dejanj je bilo na območju PU Ljubljana, Novo mesto ter Maribor. Na območju PU Novo mesto je bilo evidentiranih veliko streljanj v romskih

Tabela 5: Število ropov, pri katerih so storilci grozili s strelnim orožjem

Leto	1998	1999	2000	2001	2002
Štev. napadov	57	56	65	69	57

Z orožjem so najpogosteje grozili žrtvam pri roparskih napadih menjalnic, bank, pošt in trgovin. Ulični roparji pa manj pogosto grozijo s pištolami, čeprav v zadnjem obdobju ugotavljamo naraščanje tudi tovrstnih groženj. To orožje je najpogosteje nezakonitega izvora, pri odkritju ga policija zaseže ter poskuša odkriti njegov izvor. V ta namen policija opravila številne hišne preiskave ter pri tem odkrije večjo količino ilegalno pridobljenega orožja in streliva. Posebno varnostno zanimivi so tudi primeri, ko so našli pištole, ki že imajo »kriminalno preteklost«, zabrisane oziroma zbrušene številke. Policija v takih primerih ugotavlja tudi izvor orožja v svojih laboratorijih. Značilno za kazniva dejanja ropa je, da večinoma uspejo, na to vpliva številčna premoč roparjev, kakor tudi uporaba raznih sredstev, kot so pištole, hladno orožje ipd. Vse to žrtve ponavadi odvrča od kakršnega koli poskusa odpora.

naseljih. Posamezniki so največkrat streljali s pištolami, včasih pa tudi z avtomatskim puškami. Še posebno je bilo odmevno streljanje mladeniča z avtomatsko puško iz osebnega avtomobila v času pravoslavnega božiča v Ljubljani.

3.4. Streljanja na javnih krajih

Ugotovljenih je bilo tudi več primerov kršitve javnega reda in miru, pri katerih je bilo uporabljeno strelno orožje in druga nevarna sredstva, s katerimi so kršitelji, največkrat v gostin-

Ugotovljeni storilci, ki so uporabljali strelno orožje, so bili predvsem mlajše osebe, stare od 18 do 30 let, le nekaj jih je bilo starejših. V prepirih, grožnjah, pretepih in drugih kršitvah, ki so se navadno dogajali pred streljanji, pa so sodelovali tudi mladoletniki. V različnih lokalih, kjer je največkrat prihajalo do streljanj, so gostje oziroma obiskovalci večkrat kar sami obvladali storilce oziroma jim odvzeli orožje, v diskotekah pa so posredovali zaposleni redarji, ki so o dejanjih obveščali policijo. Ugotovljeno je bilo, da so storilci uporabljali različne vrste orožja, za katero niso imeli ustreznih dovoljenj. Na javnih mestih je bilo odvzelenih tudi nekaj eksplozivnih sredstev. Ugotovljeno je bilo, da je šlo predvsem za »reševanje« medsebojnih sporov posameznikov ali pa za objestnost storilcev.

Tabela 6: Streljanje z ogrožanjem ljudi v R Sloveniji

Leto	1998	1999	2000	2001	2002
Štev. pojavov	29	32	35	36	48

3.5. Ugrabitve in protipraven odvzem prostosti

Na območju Slovenije se v zadnjem obdobju dogajajo tudi ugrabitve in protipravni odvzemi prostosti, med drugim tudi taki, pri katerih so bili ugotovljeni elementi organiziranega kriminala. Storilci poleg fizičnega nasilja, uporabljajo različne vrste orožja. Lani je policija obravnavala 4 primere ugrabitve ter 110 primerov protipravnega odvzema prostosti. Policija je pri tem ugotovila uporabo strelnega orožja v 3 oziroma 2 primerih. Posamezni storilci ali organizirane skupine to počnejo predvsem zaradi izsiljevanja pri izterjavi izposojenega denarja,

gimi nevarnimi orodji, s smrtjo in uničenjem premoženja. Za zastraševanje svojih žrtev pa so storilci v nekaj primerih aktivirali različna eksplozivna sredstva ter jih odvrgli v bližino njihovih stanovanj ali parkiranih osebnih avtomobilov. Policisti za takšna dejanja navadno izvedo šele kasneje, ko pride do eksplozij, požarov ipd., saj izsiljevane in zastraševane osebe se v strahu pred še hujšimi posledicami večinoma ne prijavljajo ozadij takih dogodkov policiji. Znani so tudi primeri izsiljevanja posameznih lastnikov lokalov ter »nudenje zaščite«.

Tabela 7: Kaznivo dejanje ugrabitve in protipraven odvzem prostosti, pri katerih so storilci uporabljali strelno orožje

Kaznivo dejanje	2000	2001	2002
Ugrabitve	-	-	3
Protipraven odvzem prostosti	3	3	2

izterjavi finančnih obveznosti v zvezi z različnimi posli, tudi dvomljivimi. Ta dejanja so tudi sredstvo za zastraševanje, maščevanje oziroma obračunavanje med posamezniki ali skupinami, tudi kriminalnimi, pa tudi v povezavi z ropi. Ugrabitve so največkrat izpeljane na zelo grob način, s kršitvami nedotakljivosti stanovanja, z grožnjami s fizičnim obračunavanjem ali smrtjo, udarci, pretepanjem ipd. Ugrabitelji za zastraševanje svojih žrtev uporabljajo tudi orožje, največkrat pištole, gumi-jevke ipd.

3.7. Napadi na policiste

V tesni zvezi z naraščanjem prekrškov in kaznivih dejanj z elementi nasilja je tudi vse več fizičnih napadov na policiste pri opravljanju uradnih dolžnosti oziroma primerov, ko posamezniki ali skupine poskušajo policistom preprečiti uradno dejanje. Več je tudi primerov njihovega ogrožanja celo takrat, ko niso v službi. Ne tako številna pa so dejanja, ko storilci izrekajo verbalne grožnje policistom in jih potrjujejo z uporabo strelnega orožja.

Tabela 8: Število izsiljevanj z uporabo strelnega orožja

Kaznivo dejanje	2000	2001	2002
Izsiljevanje	6	7	10

3.6. Izsiljevanja

Izsiljevanja, ki jih opravljajo predvsem za to »usposobljene« osebe ali skupine, je v Sloveniji povprečno čez 300 letno. Lani je bilo ugotovljenih 10 kaznivih dejanj izsiljevanja, pri katerih

Največ napadov na policiste je bilo pri vzdrževanju in vzpostavljanju javnega reda in miru oziroma nadzoru cestnega prometa, v zadnjem obdobju pa se pojavljajo tudi pri raziskovanju kaznivih dejanj. Vedno več je tudi anonimnih groženj policistom ter članom njihovim družin.

Tabela 9: Število oboroženih napadov na policiste v R Sloveniji

Povprečje	2000	2001	2002
Napadi na policiste	12	5	7

so storilci uporabili strelno orožje kot sredstvo storitve, v enakem obdobju leta 2001 pa 7. Največ izsiljevanj se zgodi med zasebnimi podjetji, ki se predvsem zaradi neučinkovitosti in počasnosti civilnopravnega oziroma sodnega varstva pri izterjavi dolgov zatekajo k najetim izterjevalcem. Najeti izterjevalci navadno na zelo grob in drzen način grozijo dolžnikom, nadlegujejo člane njihovih družin, jim grozijo z orožjem in dru-

4. Ilegalno vnašanje orožja v R Slovenijo

Ilegalno vnašanje orožja in streliva pri prehajanju državne meje se v zadnjih letih umirja, kar je neposredno povezano z umirjanjem razmer na območju Balkana. Vendar zasičenost balkanskega prostora z orožjem povzroča preusmerjanje tiho- tapcev ter preprodajalcev na druga tržišča ter ponujanje dolo-

čenega specifičnega orožja kriminalnemu podzemlju v zahodnoevropskih državah. Na omenjena dejstva kažejo tudi nedavne aretacije kriminalcev, ki so tihotapili orožje v Veliko Britanijo, Francijo in Italijo. Izvor orožja so bile Srbija, BiH in Albanija, tihotapski kanal pa je potekal tudi prek Slovenije. Šlo je za specialna orožja, kot so brzostrelke Heckler&Koch, uzzi, škorpiljon, dušilci zvoka, pištole vgrajene v mobilne telefone, plastičen eksploziv in podobno.

pa je bilo odkritih na vlakih ali avtobusih. Evidentiranih je bilo tudi več primerov, ko so storilci imeli v ta namen posebej prirejena skrivališča. Takšna vozila so cariniki zasegli skupaj z orožjem. Večina orožja in streliva je bila odkrita na meji z R Hrvaško, in sicer na mejnih prehodih Obrežje in Jelšane.

Med osebami, ki so tihotapile orožje in strelivo, je bilo tudi veliko tujcev. Samo v preteklem letu je znašal njihov delež čez 85 odstotkov. Podobni trendi so zaznani tudi v preteklosti.

Tabela 10: Število zaseženega orožja in streliva v posameznih letih na mejnih prehodih v RS

	1998	1999	2000	2001	2002
Zaseženo orožje	652	588	755	660	412
Zaseženo strelivo	45.268	99.096	57.036	30.348	15.725

Največ orožja je policija zasegla v letu 2000 in 2001, medtem ko se je v lanskem letu število zmanjšalo za 37, 6%. Povečanje količine zaseženega orožja v letu 2001 je bilo predvsem posledica zasega večje količine strelnega orožja v luki Koper.

Policisti na mejnih prehodih so obravnavali največ kršitev v zvezi z orožjem po zakonu o nadzoru državne meje, ki se nanaša na nepriglasitev orožja ali streliva, ki ga imajo posamezniki

Med tujci prevladujejo državljani Italije, Nemčije, Hrvaške in BiH. Zanimivi so tudi podatki, ki kažejo na to, da v zadnjem obdobju nastopajo kot tihotapci tudi državljani Turčije in Slovenije. Posebna varnostna kategorija pa so osebe z območja Hrvaške, BiH, ZRJ in Slovenije, ki so v tujini začasno zaposlene. Pri teh so policisti in cariniki, ko so pregledovali njihova vozila s švicarsko, nemško in avstrijsko registracijo, našli tudi več orožja in streliva ter drugega vojaškega materiala, ki so ga nameravale pretihotapiti v države, v katerih so zaposlene. Pri

Tabela 11: Kršitve zakona o nadzoru državne meje v zvezi z nepriglasitvijo orožja

	1998	1999	2000	2001	2002
Kršitve-ne priglasitev orožja na MP	388	295	252	383	222

pri sebi ob prehodu čez državno mejo, v manjšem številu pa so napisali kazenske ovadbe. Kar 29,6% vsega orožja in 31,2% vsega streliva so v preteklem letu zasegli v akcijah odkrivanju nezakonitega vnosa orožja in streliva v državo na mejnih prehodih, pri čemer so sodelovali tudi carinski delavci. Podobni deleži, z manjšimi nihanji, so bili ugotovljeni tudi v preteklih letih. Večino orožja in streliva so policisti in cariniki našli skritega v osebnih vozilih ali pri potnikih. Precej manj tihotapcev

državljanih Nemčije je bilo najpogosteje odkrito plinsko orožje, medtem ko so italijanski državljani najpogosteje poskušali ilegalno vnesti lovsko strelivo, v manj primerih pa lovške puške.

Starost oseb, ki so bile udeležene pri ilegalnem tihotapljenju orožja oziroma obravnavane zaradi nepriglasitve orožja ali streliva ob prehodu čez državno mejo, je bila največkrat med 35 in 44 oziroma 25 in 34 let (24,8 % oz. 23,8 %), sledijo osebe

Tabela 12: Pregled območij, s katerih izhajajo osebe, ki ne prijavijo orožja in streliva na MP v R Sloveniji v letu 2002

Območja	Število oseb
Slovenija	28
Hrvaška	44
BiH	11
Italija	47
Nemčija	45
Turčija	14
Ostalo	23
Skupaj	212

stare med 54 in 64 let (17,5 %), osebe med 25 in 34 let (16,7 %) ter osebe v starosti med 19 in 24 let (11,7 %), medtem ko je bilo osumljencev, starih nad 65 let oziroma mladoletnikov le 0,4 %.

Največ orožja in streliva so policisti odkrili in zasegli na mejnih prehodih Obrežje, Jelšane ter Šentilj.

5. Kaznivo dejanje nedovoljene proizvodnje in prometa orožja ali razstrelilnih snovi

Policija je v zadnjih petih letih obravnavala 830 kaznivih dejanj nedovoljene proizvodnje in prometa orožja ali razstrelilnih snovi ali letno povprečno 166 kaznivih dejanj. Od tega je v letu 2002 166 kaznivih dejanj ali 16,7% bilo posledica organizirane kriminalitete. Število kaznivih dejanj je v primerjavi z

samo v eni akciji odkrito in zaseženo čez 50 ton orožja v koprskem pristanišču. V manjšem številu pa je na upad vplivala tudi aktivnost ministrstva za notranje zadeve v zvezi z novim zakonom o orožju, ki je omogočil legalizacije orožja. Kljub upadu kaznivih dejanj v zvezi z orožjem pa policija ugotavlja ponovno oživljanje tihotapljenje orožja in eksplozivnih snovi čez Slovenijo, ki poteka po t. i. balkanski poti, vendar tokrat določenega specialnega orožja, namenjenega kriminalnim in terorističnim skupinam v zahodni Evropi. Policija je v zadnjem obdobju obravnavala tudi manj kaznivih dejanj, ki so bila po presoji policistov posledica organizirane kriminalne dejavnosti. Statistični upad tovrstnih kaznivih dejanj pa je predvsem posledica doslednejšega upoštevanja meril za identificiranje kriminalitete v skladu z Europolovo definicijo.

Od 175 kaznivih dejanj v letu 2002 je uspelo policiji raziskati in odkriti osumljence v 98,8%, le manjše število kazni-

Tabela 13: Število kaznivih dejanj nedovoljene proizvodnje in prometa orožja v R Sloveniji v posameznih letih

Kaznivo dejanje	1998	1999	2000	2001	2002
Nedov. proizvodnja in promet orožja	168	115	199	173	175
Nedov. proizvodnja in promet orožja (organiziran kriminal)	53	25	47	22	19

letom 2000 upadlo, kar je posledica nasičenosti slovenskega tržišča z orožjem ter preusmeritev kriminalnega podzemlja na donosnejše posle, kot so tihotapljenje tujcev, trgovanje z belim blagom in cigaretami. Ti posli omogočajo posameznim skupinam odličen zaslužek, manjše tveganje in v primerih prijetja razmeroma mile kazni. Tudi količina zaseženega orožja in razstrelilnih snovi kaže na zmanjšanje tovrstne kriminalne dejavnosti, vendar je ta podatek nerealen, ker je bilo v letu 2001

vih dejanj (16) policiji ni uspelo raziskati na območju PU Celje in Koper.

Regionalna porazdelitev kaznivih dejanj kaže, da je policija največ tovrstnih dejanj v preteklem letu obravnavala na območju štirih policijskih uprav, in sicer Ljubljana, Murska Sobota, Maribor ter Novo mesto. Samo na območju teh uprav je bilo skupaj obravnavanih 65,1% vseh kaznivih dejanj. Najmanj pa

Tabela 14: Kazniva dejanja nedovoljene proizvodnje, prometa z orožjem ter razstrelilnimi snovmi po PU v letu 2002

PU	2002
Celje	6
Koper	12
Krško	10
Kranj	10
Ljubljana	52
Maribor	18
Murska Sobota	26
Nova Gorica	15
Novo mesto	18
Postojna	4
Slovenj Gradec	2
Ostalo	2
Skupaj	175

je bilo obravnavanih kaznivih dejanj na območju PU Slovenj Gradec in Postojna (2 oz. 4 kazniva dejanja). Z organiziranimi oblikami kaznivih dejanj pa se je policija najpogosteje srečavala na območju PU Novo mesto, Murska Sobota ter Maribor.

Največ tovrstne kriminalitete na splošno je bilo ugotovljene in obravnavane v večjih mestih, npr. v Ljubljani, Mariboru, Kopru, Krško Domžale ipd.

V preteklem letu je policija med osumljenci kaznivega dejanja nedovoljene proizvodnje, prometa z orožjem in razstrelilnimi snovmi ugotovila 186 oseb. Med njimi je bilo 180 ali 96,8% moških ter 6 ali 3,2% žensk.

Starost oseb, ki so bile udeležene pri kaznivih dejanjih, je bila naslednja: 3 ali 1,6% je bilo mladoletnikov, starih med 18 in 24 let je bilo 42 ali 22,6% oseb, med 25 in 34 let 45 ali 24,2%, med 35 in 44 let jih je bilo 36, med 45 in 55 let 45, medtem ko je bilo osumljenecv, starih nad 55 let, 15 ali 8,1%.

Med osumljenci so v glavnem prevladovali državljani Slovenije (171 oz. 92,0%), medtem ko je bilo tujcev le 14 oziroma 8,0%. Med tujci so bili najpogosteje obravnavani kot storilci kaznivih dejanj državljani Bosne in Hercegovine.

6. Kršitev zakona o orožju

Kljub uveljavitvi novega zakona o orožju policija ne ugotavlja večjih varnostno relevantnih sprememb oziroma nihanj kršitev v primerjavi s preteklim obdobjem. V zadnjih petih letih je policija obravnavala 5.971 kršitev zakona o orožju ali povprečno letno okoli 1.200 kršitev. Največ kršitev je bilo ugotovljenih v letu 1998 (1.379), po tem letu pa kršitve rahlo upadajo vse do lani, ko se je število povečalo za 6,3%. Povečanje števila kršitev pomeni tudi ponovno oživljanje tovrstnih kršitev oziroma približevanje številu ukrepov oz. podanim predlogom sodniku za prekrške, ki jih je policija izvajala že pred legalizacijo orožja v letu 2001.

Kršitve se večinoma nanašajo na storilce, ki so ilegalno posedovali orožje ali strelivo (delež takšnih kršitev je v posameznih letih okoli 73% in se v posameznih letih le malo spreminja), manj pa je bilo odkritih primerov kršitev v zvezi z legalno uporabo orožja, za katero imajo osebe tudi ustrezne listine. Policija ugotavlja vrsto nepravilnosti tako glede prenašanja orožja po mestnih središčih, puščanja tega v osebnih avtomobilih in stanovanjih brez ustreznega nadzora in zavarovanja ter streljanja

na različne predmete in cilje, ki so vznemirjali občane; bilo je tudi razbitih nekaj okenskih stekel oziroma poškodovanih nekaj fasad z izstreljenimi krogli. Pri tem je policija zaradi suma, da posamezniki ne izpolnjujejo več pogojev za posest orožja, pristojnim upravnim organom poslala več pobud za uvedbo upravnega postopka za odvzem orožja. V preteklem letu je bilo takih pobud kar za 15, 2% več kot leto prej.

Največ kršitev je bilo evidentiranih na območju PU Ljubljana, Maribor, Celje in Postojna. Samo na območju omenjenih štirih policijskih uprav je bilo obravnavanih 73,2% vse problematike v zvezi z orožjem v Sloveniji.

V primerjavi s preteklim obdobjem se je v letu 2002 najbolj povečalo število kršitev zakona o orožju na območju PU Murska Sobota, Ljubljana in Nova Gorica (32,4% oz. 31,1% ter 19,2%), zmanjšalo pa na območju PU Slovenj Gradec in Novo mesto (66,1% oz. 13,9%).

Lani so policisti obravnavali 1.065 kršiteljev po zakonu o orožju. Med kršitelji je bilo kar 95,7% moških in le 35 žensk ter 11 pravnih oseb. Policisti so zaradi kršitve zakona o orožju obravnavali 44 oseb, mlajših od 18 let (4,1%), 208 kršiteljev je bilo starih od 18 do 24 let (10,5%), 225 (21,1%) pa od 24 do 34 let. Po 34 letu število kršiteljev postopoma upada. Podobne trende ugotavljamo tudi v preteklih obdobjih, ko se je to razmerje le malo spreminjalo.

Glede na delovno razmerje ugotavljamo, da je bilo v preteklem letu največ kršiteljev v rednem delovnem razmerju (40,0%), nezaposlenih je bilo 33,6%, upokojenecv 10,8%, nekoliko manj pa je bilo dijakov oziroma študentov (6,7%) itd. V primerjavi s preteklim obdobjem je najbolj naraslo število zaposlenih kršiteljev (11,0%), medtem ko je število dijakov upadlo za 15,3%.

Večina kršiteljev (83,5%) je bila slovenskih državljanov, medtem ko je bilo od tujcev med kršitelji največ Turkov, Nemcev ter Hrvatov.

V postopkih zaradi kaznivega dejanja ali prekrška je bilo lani zaseženih 1.340 (8.982) kosov različnega orožja, od tega 278 (1.295) pištol, 95 (5.389) pušk, 185 (192) kosov plinskega orožja, 462 (546) kosov hladnega orožja, 167 (1.510) kosov lovskega, 49 (43) kosov zračnega orožja in 2 (7) s tetivo ter 102 kosa drugega orožja (dušilci zvoka, orožje za omamljanje živali idr.). Poleg tega je bilo zaseženih še 1.464 (5.716) delov orožja in 50 (50) bomb. Zaseženih je bilo tudi 23.707 (25.692) kosov ostrega, 18.378 (31.410) lovskega in 1.862 (2.697) plin-

Tabela 15: Število kršitev Zakona o orožju v posameznih letih v R Sloveniji

Leto	1998	1999	2000	2001	2002
Štev. prekrškov	1.379	1.264	1.261	1.002	1.065

Tabela 16: Kršitve zakona o orožju po PU

PU	2001	2002
Celje	119	139
Koper	46	43
Krško	38	38
Kranj	47	46
Ljubljana	267	350
Maribor	208	199
Murska Sobota	34	45
Nova Gorica	26	31
Novo mesto	72	62
Postojna	100	92
Slovenj Gradec	59	20
Skupaj	1.002	1.065

skega streliva ter 10,13 (17,92) kg eksploziva, 15 (1.063) vžigalnikov, 60 (1.247) m vžigalne vrvice in 1.287 minsko-eksplozivnih sredstev. V letu 2002 je bilo zaseženih tudi 1.042.486 (683.482) pirotehničnih izdelkov.

Najdenih je bilo 52 (80) kosov različnega orožja brez lastnika, od tega 22 (26) pištol, 18 (20) pušk, 3 (21) kosi plinskega orožja in 6 (13) kosov hladnega orožja. Poleg tega je bilo najdenih 8 (20) delov orožja, 1 (34) bomba, 46 (60) minsko-eksplozivnih sredstev in 3 (4) dušilci zvoka. Najdenih je bilo tudi 6.260 (4.200) kosov ostrega, 84 (145) kosov lovskega in 38 (87) kosov plinskega streliva ter 7,0 (36,25) kg eksploziva in 112 (39) vžigalnikov.

7. Poškodbe s strelnim orožjem

Poškodbe oziroma nezgode z orožjem, strelivom in razstrelivom ter s pirotehničnimi izdelki so še vedno zelo nevarne, saj je več oseb bilo hudo ali lahko poškodovanih oziroma so celo izgubile življenje. V več primerih pa je nastala materialna škoda. Policija je v zadnjih petih letih obravnavala 147 poškodb z orožjem in strelivom ali povprečno 29 letno. Vse poškodbe so bile posledica malomarnega ali nestrokovnega ravnanja z orožjem ter lahkomišelnosti pri razkazovanju teh predmetov

drugim osebam. V posameznih primerih pa je šlo tudi za objestnost in alkoholiziranost poškodovancev. Poleg tega je bilo s strelnim orožjem v obravnavanem obdobju storjenih 239 samomorov ali povprečno letno 47 takšnih dejanj. V preteklem letu je bilo tako storjenih 46 samomorov in 11 poskusov samomora. Najpogosteje je bila uporabljena pištola.

V preteklih letih so policisti namenili posebno pozornost tudi uporabi pirotehničnih izdelkov. Z uveljavitvijo uredbe o pirotehničnih izdelkih so policisti dobili zakonsko podlago za izrekanje denarnih kazni na kraju prekrška. Zaradi različnih kršitev so izrekli več denarnih kazni in podali več predlogov sodniku za prekrške.

8. Aktivnosti v zvezi z legalizacijo orožja v R Sloveniji

Na podlagi novega zakona o orožju so posamezniki, ki so posedovali orožje ali strelivo brez ustreznih listin, lahko izročili to orožje upravnemu organu ali policiji in zaprosili za njegovo legalizacijo, ne da bi bili zaradi takšnega ravnanja kaznovani. Prav tako je novi zakon omogočil osebam, ki so posedovale neprijavljeno orožje, ki ga ni bilo dovoljeno posedovati, oddajo takšnega orožja pristojnim organom. Orožje je bilo strokovno odstranjeno in uničeno. Prvič po osamosvojitvi Slove-

Tabela 17: Poškodbe z orožjem v posameznih letih v R Sloveniji

Leto	1998	1999	2000	2001	2002
Poškodbe z orožjem	51	40	33	23	30

Tabela 18: Način storitve samomorov v posameznih letih v RS

	1998	1999	2000	2001	2002
Z ustrelitvijo	34	46	58	55	46

Tabela 19: Oddane vloge po vrsti orožja na območju R Slovenije

Vrsta orožja	Število
Anestezijsko orožje	3
Avtomatska puška z risano cevjo	34
Avtomatska pištola	28
Bajonet	110
Brzostrelka	93
Kombinirana lovska puška	24
Kombinirana puška	47
Lovska puška z gladko cevjo	56
Lovska puška z risano cevjo	101
Mitraljez	47
Malokalibrska puška za šport	4
Malokalibrska puška za lov	20
Malokalibrski samokres	4
Možnar cevni	510
Ostale vrste orožja	337
Ostalo	497
Polavtomatska puška z gladko cevjo	13
Polavtomatska puška z risano cevjo	54
Pištola	1401
Plinsko orožje	26
Polavtomatska pištola	559
Puška	486
Puška z gladko cevjo	353
Puška z risano cevjo	301
Revolver	602
Rp z gladko cevjo	55
Rp z risano cevjo	479
Samokres	60
Vojaška puška	74
Skupaj	6.378

nije se je uvajala abolicija (opustitev pregona) pod pogojem, da orožje ni izviralo iz kaznivega dejanja. Temu je bilo prilagojeno tudi delo policije, ki je v sodelovanju z uradom za upravne notranje zadeve pripravila usmeritve za izvedbo postopka legalizacije orožja na podlagi novega zakona o orožju. V prvi polovici leta 2001 je bilo na upravnih enotah vloženi 6.378 vlog za legalizacijo orožja, poleg tega je bilo na policijskih postajah in upravnih enotah oddanih 608 kosov različnega orožja (med drugim ročne bombe, ročni minometi, eksploziv), za katerega ni bila vložena prošnja za legalizacijo ter 10.749 kosov streliva. Iz strukture vlog glede na vrsto orožja je bilo ugotovljeno, da je večina posameznikov ilegalno posedovala predvsem kratkocevno orožje, ki se ga na črnem trgu tudi najlažje dobi, posedovali pa naj ga bi predvsem zaradi skrbi za lastno varnost. Največ vlog je bilo tako podanih za pištole (1.401), revolverje (602) in polavtomatske pištole (559). Veliko manj pa je bilo prijavljenega vojaškega orožja, ki so ga poskušali legalizirati predvsem zbiralci orožij.

Tabela 20: Izročeno orožje na upravnih enotah in policijskih postajah v R Sloveniji

Vrsta orožja	Število
Avtomatska pištola	1
Avtomatska puška	19
Vojaška puška	10
Ostalo vojaško orožje	23
Kratkocevno orožje	197
Puška z gladko cevjo	15
Puška z risano cevjo	9
Možnar cevni	2
Bombe	144
Vžigalniki	80
Ostalo eksplozivno orožje	103
Ostalo	5
Skupaj	608

Poleg vlog za legalizacijo, so posamezniki lahko na upravne enote in policijske postaje izročali tudi orožje, ki ga je sicer dovoljeno posedovati, in orožje, ki ga je prepovedano posedovati. Dovoljeno orožje so izročali predvsem na upravnih enotah, prepovedano oziroma eksplozivno pa na policijskih postajah. Skupno je bilo na upravne enote in policijske postaje v času legalizacije izročeno 608 kosov različnega orožja, od tega 197 kosov ali 32,4% kratkocevnega orožja, 144 bomb ali 23,6% in 103 kose ostalega eksplozivnega orožja, oziroma 16,9% vsega izročene orožja.

9. Stanje na področju upravnih notranjih zadev

V Sloveniji uradno poseduje orožje 2,1% prebivalstva. Ob koncu leta 2002 je 42.098 fizičnih in pravnih oseb posedovalo 102.170 kosov registriranega orožja ali povprečno 2,4 kosa na osebo. Od tega števila največ odpade na posameznike oziroma fizične osebe (41.192), ki posedujejo kar 94.258 kosov orožja, medtem ko 892 poslovnih subjektov poseduje 7.912 kosov orožja. Največ je pri tem lastnikov lovskega orožja in varnostnega orožja (64,6% oziroma 34,5%). Lastniki lovskega orožja posedujejo oziroma imajo v posesti kar 76,7% vsega prijavljenega orožja, lastniki varnostnega orožja pa 21,4% prijavljenega orožja.

Značilni so tudi podatki, ki kažejo na ponovno oživljanje oziroma zanimanje slovenskega prebivalstva za nabavo orožja. Skokovit porast vlog za nabavo orožja je še posebej viden na strani fizičnih oseb v R Sloveniji v preteklem letu. Tako se je lani število zahtevkov za nabavo orožja povečalo kar za 1.039 primerov ali 88,1%.

Tabela 21: Število vloženih vlog za nabavo orožja v R Sloveniji od leta 1998 do 2002

	1998	1999	2000	2001	2002
Poslovni s.	603	572	479	180	168
Fizične o.	1.965	1.630	1.704	2.315	4.354
Vse	2.568	2.202	2.183	2.495	4.522

10. Posamezne policijske aktivnosti v zvezi z orožjem

Policijske aktivnosti v zvezi z orožjem pomenijo celokupno policijsko dejavnost, ki se navezuje ne samo na varovanje življenja in osebne varnosti ter premoženja ljudi, preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj in prekrškov, odkrivanje in prijemanje storilcev kaznivih dejanj in prekrškov ter njihovo izročanje pristojnim organom, ampak tudi na izvajanje kriminalistično-tehničnih opravil in forenzičnih preiskav, zbiranje, obdelovanje ter analiziranje tovrstne problematike, normativno urejanje, organiziranje strokovnega izobraževanja in tehničnega opremljanja policije kakor tudi sodelovanja s tujimi policijami.

Že v preteklem obdobju je policija sistematično spremljala problematiko v zvezi z orožjem. Tako je bila že 1975. leta uvedena posebna akcija za odkrivanje in zaseg strelnega orožja, streliva in eksplozivnih snovi, ki jih posamezniki posedujejo brez ustreznega dovoljenja, odkrivanje poskusov ilegalnega vnosa in tihotapljenja orožja čez državno mejo po različnih tihotapskih kanalih ter ponovno ugotavljanje upravičenosti posesti in nošenja orožja pri tistih posameznikih, ki dovoljenje sicer imajo, pa zaradi različnih razlogov do tega niso več upravičeni. V letu 1996 so bile posodobljene konkretne naloge za delo policije na tem področju, prav tako pa je bila 1998. leta celovito predstavljena problematika orožja v analizi, ki je bila podlaga za sprejem novega zakona o orožju. Policija je sodelovala tudi v pripravi novega zakona o orožju ter navodil za izvajanja abolicije.

Policija ugotavlja nezakonito posest orožja oziroma drugo problematiko, povezano z orožjem prek najrazličnejših aktivnosti oziroma različnih oblik dela. Najpogosteje policija zana to problematiko neposredno pri svojem delovanju oziroma aktivnostih na terenu, z zbiranjem obvestil, kakor tudi prek zaznav oziroma sporočanja občanov o tovrstnih pojavih na OKC ali neposredno policistom na terenu. Kršitve javnega reda in miru, storitve kaznivih dejanj, nadzor potnikov in vozil na mejnih prehodih, samomori, nadzori cestnega prometa, poškodovanja in nezgode ter podobni pojavi, povezani z orožjem, so najpogosteje prvi signal za policijsko srečevanje z orožjem ter s tem povezanimi kršitvami.

Pri drugem sklopu gre za naloge in aktivnosti, ki pomenijo nadzor nad posamezniki oziroma organizacijami, ki dovoljenje sicer imajo, pa iz različnih razlogov do tega niso več upravičeni. Policija že v fazi pridobivanja ustreznih dovoljenj sodeluje z

upravnimi enotami pri izdajanju dovoljenj za posest in nošenje orožja. V zakonsko določenih pogojih predlaga uvedbo postopkov za ugotavljanje upravičenosti do posesti orožja pri osebah, ki to že posedujejo, izvaja nadzor nad strelskimi društvi, prav tako pa tudi nadzira javna zbiranja, kjer se uporablja orožje oziroma nadzira uporabo orožja lovcev na skupnih lovih. Podobne nadzorne naloge policija opravlja tudi pri uporabi eksploziva v gospodarstvu, hrabi in nošenju orožja v zasebnih varnostnih podjetjih, v skladiščih s pirotehničnimi izdelki ter pri tem izvaja posamezne preventivne dejavnosti. V zvezi s tovrstno aktivnostjo policija oziroma ministrstvo za notranje zadeve sodeluje z ostalimi ministrstvi, upravnimi organi in drugimi organi ter sodeluje pri komisijem uničevanju orožja in streliva.

Kljub neugodnim varnostnim razmeram in restriktivni finančni politiki je policija zagotovila ustrezno strokovno raven preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, pri katerih so storilci uporabili orožje. Osumljenci so bili odkriti kar v 74 % kaznivih dejanj. Izboljšala se je strokovnost preiskovanja zahtevnejših primerov kaznivih dejanj, obseg opravljenih preiskovalnih dejanj se je povečal, prav tako tudi obseg mednarodnega operativnega sodelovanja.

Policijske aktivnosti se kažejo, med drugim, tudi v številu odkritega, najdenega ter kasneje zaseženega najrazličnejšega orožja, streliva ter eksplozivnih snovi, hišnih in osebnih preiskavah ter opravljanju drugih kriminalistično-tehničnih preiskav v zvezi z odkrivanjem ilegalnega orožja, njegovo identifikacijo, strokovnim uničenem ipd.

Policija letno pošlje državnemu tožilstvu kazenske ovadbe in poročila zaradi povprečno 765 kaznivih dejanj, pri katerih so storilci kot sredstvo ali predmet storitve uporabili orožje. Med njimi je bilo največ kaznivih dejanj zoper premoženje (178), zoper javni red in mir (172) zoper človekove pravice in svoboščine (161) ter kaznivih dejanj zoper življenje in telo (111). Sodniku za prekrške pa pošlje povprečno letno nad 1.400 predlogov zaradi kršitev zakona o orožju oziroma zakona o nadzoru državne meje in drugih predpisov ter letno povprečno zaseže več kot 3.400 kosov orožja oziroma 136.275 raznega streliva ipd. V svojih aktivnostih je policija opravila tudi večje število hišnih (letno okoli 250) in drugih preiskav ter pri tem tudi strokovno uničila zaseženo orožje. V primerih anonimnih groženj s postavitvijo eksplozivnih sredstev in drugih sumljivih predmetov pa je delovala v smislu zavarovanja in pregleda

takšnih krajev in prostorov ter v posameznih primerih deaktivirala nevarne predmete itd.

10.1. Odkrivanje in raziskovanje

Policija je zagotovila ustrezno strokovno raven preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj v zvezi z orožjem. Izboljšala je strokovnost preiskovanja zahtevnejših primerov kaznivih dejanj, obseg preiskovalnih dejanj se je povečal, prav tako tudi obseg mednarodnega operativnega sodelovanja.

Policija je v zadnjih treh letih poslala državnemu tožilstvu kazenske ovadbe zaradi 2.295 kaznivih dejanj, pri katerih je bilo sredstvo oziroma predmet storitve uporabljeno orožje. Od

tudi prikrito preiskovanje ter različne operativne metode in sredstva ter angažira informatorje, jih vriva v kriminalne strukture, uporablja različne tehnične pripomočke za spremljanje telefonskih in drugih zvez ipd. V boju proti organiziranemu mednarodnemu kriminalu v trgovanju z orožjem slovenska policija vse bolj vključuje tudi v mednarodno sodelovanje in pomoč, ki jih nudijo tuje policije. Takšno sodelovanje med drugim predvideva policijsko sodelovanje na področju preventive in zatiranja terorizma, protizakonitega trgovanja z mamili in drugih oblik težke mednarodne kriminalitete.

10. 3. Hišne preiskave

Na podlagi pisnih odredb preiskovalnega sodnika zaradi suma storitve kaznivih dejanj oziroma ilegalnega posedovanja orožja je bilo opravljenih v zadnjih petih letih 1.240 hišnih preiskav ali

Tabela 22: Raziskanost kaznivih dejanj, ki so bila storjena z orožjem v R Sloveniji

Kazniva dejanja	2000	2001	2002
Skupaj k.d.	788	751	756
Štev. raziskan. k.d.	576	560	601

omenjenega števila kaznivih dejanj je policiji uspelo raziskati oziroma odkriti osumljenca kar v 75,7 % primerov kaznivih dejanj. Največ kaznivih dejanj je uspela odkriti in raziskati v letu 2000 (79,5%), po tem letu pa je število raziskanih kaznivih dejanj upadlo. Tako je v letu 2001 uspela raziskati 74,6%, v letu 2002 pa 73,1% kaznivih dejanj. Nekoliko spremenjeni so le deleži raziskanosti kaznivih dejanj v notranji strukturi kaznivih dejanj. V preteklem letu je bilo tako največ raziskanih kaznivih dejanj zoper javni red in mir (98,9%), sledijo kazniva dejanja zoper življenje in telo ter kazniva dejanja zoper človekove pravice in svoboščine (po 93,0%), kazniva dejanja zoper splošno varnost ljudi in premoženja (67,1%), kazniva dejanja zoper premoženje (39,8%) itd. Podobne tendence raziskanosti, z manjšimi spremembami, so bile ugotovljene tudi v preteklih letih

10.2. Zatiranje kaznivih dejanj v zvezi z orožjem

Na podlagi posameznih informacij, ocen in analiz o obsegu, načinu delovanja posameznikov in organiziranih kriminalnih skupin, objektov napada je policija sprejela številne ukrepe, ki naj bi pripomogli k zaustavitvi razraščanja nedovoljenega vnašanja in trgovanja z orožjem ter kaznivih dejanj z elementi nasilja. Prizadevanja sežejo na področje strategije zaustavljanja tudi delovanja organiziranih kriminalnih skupin, sprememb normativnih predpisov ter organizacije dela. Med strateškimi spremembami lahko omenimo prenos težišča preiskav z ne tako družbeno nevarnih premoženjskih kaznivih dejanj k težjim in nevarnejšimi oblikam kriminalitete, med katere sodijo tudi kazniva dejanja v zvezi z orožjem. Pri tem policija uporablja

povprečno letno 240 preiskav. Največ preiskav je policija opravila v letu 1998, po tem letu pa se je število hišnih preiskav zmanjševalo vse do lanskega leta, ko ponovno beležimo povečanje tovrstne policijske dejavnosti za 10,4%. V obravnavanem obdobju je bilo največ hišnih preiskav opravljenih na območju PU Maribor, Ljubljana, Celje in Novo mesto (292, 241, 188 oz. 187), kar predstavlja kar 73,0% vseh preiskovalnih dejavnosti slovenske policije. Najmanj hišnih preiskav pa je policija opravila na območjih PU Postojna in Nova Gorica(12 oz. 16)).

V zvezi s odkrivanjem kaznivih dejanj pa je bilo opravljenih še 131 hišnih preiskav. Največ jih je policija opravila na območju PU Ljubljana, Maribor ter Celje. Na območju omenjenih uprav je bilo opravljenih kar 77% vseh hišnih preiskav. Pri hišnih preiskavah je bilo poleg ostalih predmetov, za katere se sumi, da izvirajo iz kaznivih dejanj, najdeno in zaseženo več kosov orožja in streliva ter drugega vojaškega ali eksplozivnega materiala.

Izvora orožja storilci v večini primerov niso hoteli odkriti oziroma pojasniti, ali pa so v svojih izjavah navajali, da so orožje nabavili od neznanih oseb v BiH oziroma na Hrvaškem. Manjkrat pa so navajali, da so orožje, dele orožja ali streliva pridobili tako, da so ga odtujili v času služenja vojaškega roka oziroma med vojaškimi vajami. Policija je v nekaj primerih odkrila tudi orožje, ki je bilo odtujeno iz vojaških skladišč JA v času agresije na Slovenijo in eksploziv ter detonatorje od delavcev, zaposlenih v podjetjih, ki uporabljajo pri svojem delu tovrstna sredstva.

Najdeno orožje in strelivo ter druga eksplozivna sredstva je

Tabela 23: Hišne preiskave v R Sloveniji v posameznih letih

PU	1998	1999	2000	2001	2002	Skupaj
Celje	52	35	37	29	35	188
Koper	7	9	11	11	6	44
Krško	24	15	20	6	7	72
Kranj	13	15	7	13	6	54
Ljubljana	63	43	26	47	62	241
Maribor	59	75	77	32	49	292
Murska Sobota	34	22	20	6	14	96
Nova Gorica	7	4	1	2	2	16
Novo mesto	39	39	50	34	25	187
Postojna	-	1	3	3	5	12
Slovenj Gradec	17	3	6	10	2	38
Skupaj	315	261	258	193	213	1.240

policija zasegla, zoper storilce pa podala predloge sodniku za prekrške oziroma kazenske ovadbe državnim tožilcem. Orožje je bilo poslano na Center za kriminalistično tehnične preiskave oziroma skupini delavcev za protibombno zaščito.

Tabela 24: Število zaseženega orožja pri obravnavah kaznivih dejanj in prekrškov oziroma hišnih preiskavah v letu 2002

Vrsta orožja	2002
Lovsko orožje	167
Pištola	278
Hladno orožje	68
Bomba	50
Vojaška puška	95
Ostri naboji	23.707
Lovski naboji, šibre	18.378
Eksploziv	10.127g
Minsko eksplozivna sredstva	1.287
Vojaški lanser raket	3
Drugo	16

10.4. Zaseg orožja

Zaseženo najdeno in odvzeto orožje je pomemben dejavnik policije pri raziskovanju tovrstne problematike ter hkrati tudi kazalec razvejanosti samega pojava. Policija letno odkrije in zaseže od 1.500 do 3.000 kosov različnega orožja ter čez 100.000 kosov raznega streliva in več minsko-eksplozivnih ter pirotehničnih snovi. V zadnjem letu še posebej naraščajo zasegi oziroma odkritja pirotehničnih snovi. Več kot dve tretjini orožja in streliva ter minsko-eksplozivnih snovi policija zaseže v notranjosti države, ostalo pa na mejnih prehodih oziroma neposredno v bližini državne meje.

Količina zaseženega orožja se z leti spreminja. Največ ga je uspelo policiji zaseči v letu 2001 in 2000, medtem ko se je v lanskem letu število zmanjšalo za 37,6%. Povečanje količine zaseženega orožja v letu 2001 je bilo predvsem posledica zasega večje količine strelnega orožja v luki Koper. Veliko zaseženega orožja v notranjosti države policija odkrije in zaseže neposredno ob zaznavah in obravnavanju kršitev javnega reda in miru oziroma kaznivih dejanj, pri katerih so osumljenci uporabljali orožje kot sredstvo storitve. Večje količine orožja pa so

Tabela 25: Zaseženo, najdeno in odvzeto orožje v R Sloveniji v posameznih letih

Vrsta orožja	1998	1999	2000	2001	2002
Orožje (kos)	2.203	2.117	2.614	9.062	1.392
Strelivo (kos)	310.837	157.025	98.953	64.231	50.329
MES/bombe (kos)	79/243	113/74	96/252	93/84	1.287/50
Eksploziv (kg)	137,84	98,3	127,5	54,175	17,13
Vžigalniki (kos)	2.379	303	363	1.102	127
Pirotehnika (kos)	11.710	38.166	5.017	683.482	1.042.486

bile odkrite tudi kasneje ob hišnih preiskavah. Do posameznih kosov orožja pa je policija prišla tudi na podlagi zbiranja obvestil ali neposredno po obvestilu samih občanov.

10.5. Kriminalistično-tehnične preiskave

Za razjasnitev okoliščin kaznivih dejanj, pri katerih je bilo orožje uporabljeno kot sredstvo oziroma predmet storitve, so pomembne tudi sledi, ki ostanejo na kraju zločina. Pogosto pri ogledu kraju kaznivega dejanja najdejo tako mikro kot makro sledi storitve, ki kasneje lahko pripomorejo k razjasnitvi okoliščin storitve kaznivega dejanja oziroma k dokazovanju uporabljenosti določenega orožja, kakor tudi pri odkrivanju strelca. Preiskovanje kraja kaznivega dejanja obsega tako zbiranje obvestil, zavarovanje kraja dejanja, razgovor z očividci, slikovno zadokumentiranje ipd. Po zavarovanju in posnetju sledi, sledi faza ovrednotenja sledi in izdelava poročila oziroma mnenja.

V Centru za forenzične preiskave opravijo vse preglede orožja, ki je kakorkoli povezano s storitvijo kaznivih dejanj, prav tako pa pregledujejo tudi tulce ali krogle, ki so najdene na krajih kaznivih dejanj. Opravi se tudi klasično balistično izvedenstvo, pri katerem se ugotavlja, iz katerega orožja je bilo streljano. V primerih najdbe orožja pa se naredi tudi balistična identifikacija. V centru za forenzične preiskave se vodi tudi zbirka neidentificiranih izstrelkov (krogel in tulcev), ko policija orožja ni odkrila, prav tako pa se vodi zbirka kratkocevnega orožja, ki izvirajo iz kaznivih dejanj.

Tabela 26: Aktivnosti Centra za forenzične preiskave v zvezi z orožjem

Vrsta preiskave	1999	2000	2001	2002
Balistična identifikacija	122	121	129	177
Štev. pregledov orožja	58	64	44	62
Preiskava sledi z rok strelcev	68	77	55	75

10.6. Preventiva

Obvladovanje in zatiranje tihotapljenja orožja, nelegalnega posedovanja in odkrivanje tovrstne kriminalitete je že vrsto let prednostna naloga policije. V ta namen je policija že pred leti začela z vrsto aktivnosti ter tudi s posebno akcijo, še pred sprejemom novega zakona o orožju, ki je omogočil legalizacijo orožja. V ta namen sta ministrstvo za notranje zadeve in policija pripravila vrsto tiskovnih predstavitev in seminar za policiste. V lokalni skupnosti pa je v ta namen bila organizirana vrsta srečanj in raznih propagandno-informativnih in drugih akcij. S tem v zvezi so izšle tudi ustrezne publikacije in zloženke. V okviru raziskovanja javnega mnenja je bila v centru za raziskavo javnega mnenja in množičnih komunikacij na Inštitutu za družbene vede pri FDV Univerze v Ljubljani opravljena javnomnenska raziskava „Odnos javnosti do orožja“.

Namen raziskave je bil ugotoviti odnos Slovencev do orožja in varnosti.

Zaključek

Med kaznivimi dejanji so dejanja, pri katerih je bilo kot sredstvo oziroma predmet storitve uporabljeno orožje, posebno nevarna oblika kriminalitete. V širši družbi so ta dejanja pogosto zelo odmevna, ne samo zaradi same nasilnosti ter grobosti storilcev, temveč predvsem zaradi hudih posledic. Tudi javnomnenske raziskave kažejo, da so ljudje na ta dejanja zelo občutljivi, saj sprožajo občutek ogroženosti in nemoči. Od policije najpogosteje pričakujejo hitro in učinkovito reagiranje ter preprečevanje oziroma odkrivanje tovrstne kriminalitete.

Varnostna ogroženost s kaznivimi dejanji, storjenimi z orožjem v Sloveniji, narašča s številom teh pojavov kakor tudi z novimi oblikami storitve. Slovenska policija je k zmanjšanju in obvladovanju kaznivih dejanj z elementi nasilja, uličnih spopadov, tihotapljenja orožja ter nelegalnega posedovanja pomembno pripomogla s svojo delovno usmeritvijo, ki se kaže v boljšem nadziranju kriminalnih žarišč v večjih mestnih naseljih, v odkrivanju in zasegu raznih vrst orožja, odkrivanju storilcev, organiziranih kriminalnih skupin in normativnem urejanju tovrstne problematike.

Literatura

1. Batis, Roman: **Varnostno relevantni pojavi v zvezi z orožjem in razstrelivom v R Sloveniji**. Strokovna publikacija MNZ, maj 1992.
2. Batis, Roman (1999): Ropi v Sloveniji. **Revija za kriminalistiko in kriminologijo**, 50/1: s. 41-52.
3. Hojnik, Žarko: Najbolj razvpiti umori na Slovenskem, **Delo** 8. 5. 2003.
4. Karakaš, Aleksander: Organizirana kriminaliteta in njene nevarnosti-pregled gibanj v Sloveniji za obdobje 1995–1999. **Revija za kriminalistiko in kriminologijo**, 53 (2002):s.120–132.
5. Košir, Matej: Upravni, varnostni in javnomnenski vidiki posesti, uporabe in zlorabe orožja v Sloveniji.
6. Analiza v MNZ. Ljubljana, maj 1998.
7. **Kazenski zakonik Republike Slovenije**. Ljubljana, Uradni list RS 1994.

8. MNZ RS Poročilo o delu policije v letu 2000, 2001 in 2002.
9. MNZ RS Vmesno poročilo o poteku legalizacije orožja, 25.7.2001.
10. MNZ RS Vmesno poročilo o poteku legalizacije orožja, 25.7.2001.
11. MZZ RS The Report of the Republic of Slovenia on implementing the United Nations Programme of Action to combat the Illicit Trade in Small Arms and Light Weapons, March 2003.
12. Statistični letopis MNZ in Policije 2001.
13. WWW.gov.si/uems/postopek.html
14. Zakon o orožju, Ur. l. RS 61/2000.

Weapons in the Republic of Slovenia

Roman Batis, Official at the Ministry of the Interior, Štefanova 2, 1000 Ljubljana, Slovenia

The paper deals with the security aspects of the use of weapons in criminal and petty offences in the Republic of Slovenia, in particular in the period since the stabilisation of the situation in the Balkans. The paper focuses on presentation of the most notorious criminal and petty offences, committed with the use of weapons, on smuggling and forfeiture of weapons, on injuries and accidents inflicted by weapons, suicides, problems of weapons at police departments, on activities related to the legalisation of weapons and on police activities undertaken to suppress this kind of crime. The number of these phenomena is on the increase in Slovenia, which is also true of trends of illegal armament and carrying weapons. Trafficking in arms has recently become a serious regional problem not only in Southeast Europe, but in the entire international community and it can only be successfully combated by strengthening the co-operation between police forces and other concerned organisations and agencies. Trafficking in arms in Southeast Europe has an additional impact on the safety situation of individual states and increases the potential for their destabilisation, terrorism, abuse of arms for criminal purposes and contributes to the death of thousands of civilians.

Key words: weapons, criminal offences, petty offences, homicides, robberies, extortion, kidnapping, legalisation of weapons, house search, crime investigation technique

UDC 623.44 + 343.3/7 (497.4)